

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Δ/ ΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΦΥΤΩΝ

ΠΟΙΟΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΦΥΤΟΪΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΒΟΛΟΥ

Ταχ. Δ/ση: Τορούτζια-Νικολαΐδη, 38334 Βόλος

Τηλ: 2421066525

e-mail: pkpfpfevolou@minagric.gr

Πληροφορίες: Μάμαλη Βασιλική

Η αλόγιστη χρήση φυτοφαρμάκων :

- βλάπτει την υγεία των καταναλωτών
- επιβαρύνει το περιβάλλον
- αυξάνει το κόστος παραγωγής

ΑΜΥΓΔΑΛΙΑ 3/26.5.2026

ΦΟΜΟΨΗ (Φουζικόκο ή Έλκος Κλαδίσκων)

Phomopsis amygdali

Μυκητολογική ασθένεια ξύλου και βλαστών που προκαλεί έλκη, ξηράνσεις κλαδίσκων του έτους, νέκρωση των οφθαλμών, καστανές κηλίδες στα φύλλα και σταδιακή εξασθένηση δέντρων. Η προσβολή ξεκινά από πληγές σε νεαρούς ή εξασθενημένους ιστούς, από ουλές πτώσης των φύλλων, και από τα λέπια των οφθαλμών. Εκδηλώνεται έντονα την άνοιξη και το καλοκαίρι ως “ξηράνση κορυφών”.

Υγρός και βροχερός καιρός την άνοιξη και το φθινόπωρο είναι απαραίτητος για πραγματοποίηση των μολύνσεων. Δένδρα υπό στρες (υπερλίπανση αζώτου, κακός αερισμός, εναλλαγές υγρασίας-ξηρασίας) είναι πιο ευάλωτα στην ασθένεια.

Απαιτείται αφαίρεση και καταστροφή με φωτιά όλων των προσβεβλημένων βλαστών (κόψιμο σε υγιές ξύλο). Το μέτρο είναι αποτελεσματικότερο όταν εφαρμόζεται συστηματικά σε επίπεδο οπωρώνα ή ευρύτερης περιοχής. Αποφυγή τραυματισμών των βλαστών. Συνιστώνται επεμβάσεις με κατάλληλα και εγκεκριμένα φυτοπροστατευτικά προϊόντα μετά από βροχές/χαλάζι.

ΠΟΛΥΣΤΙΓΜΩΣΗ

Polystigma fulvum (Polystigma ochraceum)

Η ασθένεια εκδηλώνεται μόνο στα φύλλα με την εμφάνιση χαρακτηριστικών κίτρινων προς πορτοκαλοκόκκινων κηλίδων στα φύλλα, που δε συγχέονται με καμίας άλλης ασθένειας. Έντονες προσβολές μπορούν να οδηγήσουν σε

φυλλόπτωση και κακή διαφοροποίηση οφθαλμών για την επόμενη χρονιά. Αν οι προσβολές συνεχιστούν επί σειρά ετών, προκαλείται εξασθένηση των δένδρων.

Η πολυστίγμωση ευνοείται από ανοιξιάτικες βροχές, πολλές ώρες διαβροχής φύλλων, θερμοκρασίες περίπου 10–20°C. Οι καιρικές συνθήκες που επικράτησαν τη φετινή χρονιά οδήγησαν σε υψηλή πιθανότητα πρωτογενών μολύνσεων.

Αυτή την εποχή εμφανίζονται τα πρώτα συμπτώματα από μολύνσεις νωρίτερα την άνοιξη. Τυχόν επεμβάσεις αποσκοπούν σε περιορισμό της εξάπλωσης της ασθένειας και προστασία της νέας βλάστησης. Συνιστώνται προστατευτικά μυκητοκτόνα για αναχαίτιση δευτερογενών μολύνσεων και, όπου κρίνεται απαραίτητο, κατάλληλα διασυστηματικά σκευάσματα. Οι ψεκασμοί επαναλαμβάνονται ανά περίοδο διαβροχής, όχι ημερολογιακά.

Η καλλιεργητική διαχείριση της ασθένειας περιλαμβάνει σωστό κλάδεμα για επαρκή αερισμό της κόμης, μετριοπαθή αζωτούχο λίπανση για αποφυγή υπερβολικά τρυφερών ιστών που είναι πιο ευάλωτοι στην ασθένεια, και απομάκρυνση, όσο γίνεται πρακτικά, των έντονα προσβεβλημένων φύλλων.

ΑΦΙΔΕΣ

Hyalopterus amygdali, *Myzus persicae*, Aphididae spp.

Οι ήπιες θερμοκρασίες και η επάρκεια υγρασίας της φετινής άνοιξης ευνοούν τη γρήγορη αναπαραγωγή και την ανάπτυξη πληθυσμών αφίδων στην αμυγδαλιά, ιδιαίτερα σε οπωρώνες με ζωηρή νεαρή βλάστηση, αυξημένη αζωτούχο λίπανση και περιορισμένη δράση φυσικών εχθρών μετά από μη επιλεκτικές επεμβάσεις.

Συνιστάται έλεγχος της τρυφερής βλάστησης και της κάτω επιφάνειας φύλλων για αποικίες αφίδων, καρούλιασμα και παραμόρφωση φύλλων, μελιτώματα και ανάπτυξη καπνιάς, παρουσία μυρμηγκιών, εξασθένηση νεαρών βλαστών. Ιδιαίτερη προσοχή απαιτείται σε νεαρούς οπωρώνες, σε ποτιστικά κτήματα και σε δέντρα με παρατεταμένη τρυφερή βλάστηση.

Στο πλαίσιο της πρόληψης συνιστάται αποφυγή υπερβολικής αζωτούχου λίπανσης, διατήρηση ισορροπημένης βλάστησης, προστασία φυσικών εχθρών.

Χημική επέμβαση συνιστάται μόνο όταν παρατηρείται ενεργή αύξηση αποικιών, έντονη παραμόρφωση νεαρής βλάστησης ή σημαντική παρουσία μελιτωμάτων. Η άσκοπη χρήση μη εκλεκτικών εντομοκτόνων μπορεί να διαταράξει την ισορροπία ωφέλιμων οργανισμών και να οδηγήσει αργότερα σε εξάρσεις τετράνυχου.

ΑΝΑΡΣΙΑ

Anarsia lineatella

Η ανάρσια στην αμυγδαλιά τοπικά προσβάλλει νεαρούς βλαστούς, τρυφερές κορυφές και αργότερα μπορούν να προσβάλουν και καρπούς, ιδιαίτερα σε οπωρώνες με ιστορικό προσβολών. Ο ήπιος φετινός χειμώνας ήταν ευνοϊκός για την επιβίωση προνυμφών. Οι φετινές συνθήκες ευνόησαν την ανάπτυξη τρυφερής βλάστησης, η οποία είναι περισσότερο ευάλωτη σε προσβολές..

Μπορεί να αποτελέσει πρόβλημα σε νεαρούς οπωρώνες, σε κήματα ποτιστικά, με ζηρά δένδρα, σε όψιμες ποικιλίες με παρατεταμένη παρουσία τρυφερής βλάστησης, που έχουν δεχθεί αυξημένη αζωτούχο λίπανση, σε συνδυασμό με περιορισμένη δράση φυσικών εχθρών.

Συνιστάται τακτικός έλεγχος της νεαρής βλάστησης για μαραμένες/ξηρές κορυφές, τρύπες εισόδου σε τρυφερούς βλαστούς, στοές σε βλαστούς/καρπούς, μικρά μεταξώδη υπολείμματα/ εκκρίματα.

Τζιτζικάκι αμυγδαλιάς

Empoasca spp.

Τα ενήλικα και οι νύμφες του εντόμου ζουν στην κάτω επιφάνεια των φύλλων, όπου απομυζούν τους φυτικούς χυμούς. Προκαλεί χαρακτηριστικές ζημιές στα φύλλα στις κορυφές τρυφερών βλαστών (περιφερειακό κιτρίνισμα, ξήρανση φύλλων, καρούλιασμα, μείωση φωτοσύνθεσης), πρόωρη φυλλόπτωση, αποδυνάμωση των δένδρων και μειωμένη παραγωγή, σε έντονες προσβολές. Η δραστηριότητά του κορυφώνεται τους καλοκαιρινούς μήνες, με πληθυσμιακές εξάρσεις σε ξηρές περιόδους.

Οι φετινές συνθήκες (ήπιες θερμοκρασίες, αρκετή εδαφική υγρασία την άνοιξη, έντονη βλάστηση), ήταν αρκετά ευνοϊκές για ανάπτυξη πληθυσμών *Empoasca* spp, ειδικά σε ζηρούς ποτιστικούς αμυγδαλεώνες. Συνιστάται παρακολούθηση της νεαρής βλάστησης με έλεγχο στην κάτω επιφάνεια φύλλων για μικρές κιτρινωπές κινητικές νύμφες, λευκά εκδύματα, περιφερειακές χλωρώσεις.

Χημική επέμβαση συνιστάται μόνο όταν υπάρχει πραγματική αύξηση πληθυσμών και εμφανής φυσιολογική επιβάρυνση.

Κοκκοειδή (Ψώρες) αμυγδαλιάς

Στην αμυγδαλιά μπορεί να εμφανιστούν προσβολές από διάφορα κοκκοειδή ή «ψώρες», όπως η ψώρα του San José (*Quadraspidiotus perniciosus*), είδη των Diaspididae, καθώς και μαλακές ψώρες των γενών *Parthenolecanium* και *Eulecanium* (*Parthenolecanium corni*, *Eulecanium persicae*), ενώ κατά τόπους μπορεί να παρατηρηθούν και ψευδοκοκκοί (*Pseudococcidae*). Οι προσβολές εντοπίζονται κυρίως σε βλαστούς, κλαδίσκους και κορμούς, όπου σχηματίζονται μικρές ασπίδες ή κηρώδεις αποικίες. Σε έντονες προσβολές προκαλείται εξασθένηση των δέντρων, μειωμένη ζωηρότητα βλάστησης, ξηράνσεις κλαδίσκων και υποβάθμιση της παραγωγής.

Η ανάπτυξη των κοκκοειδών ευνοείται σε εξασθενημένα δέντρα και σε οπωρώνες όπου διαταράσσεται η δράση των φυσικών εχθρών λόγω συχνών επεμβάσεων με μη εκλεκτικά εντομοκτόνα.

Την παρούσα περίοδο παρατηρείται σταδιακή ενεργοποίηση και ανάπτυξη των πληθυσμών με εμφάνιση νεαρών κινητών σταδίων, κυρίως σε οπωρώνες με ιστορικό προσβολών και πυκνή βλάστηση ή όπου δεν έγινε χειμερινός έλεγχος. Συνιστάται προσεκτικός έλεγχος βλαστών και κλάδων για παρουσία ασπιδίων, μαλακών διογκώσεων ή λευκών βαμβακωδών εκκρίσεων σε προστατευμένα σημεία της κόμης. Επεμβάσεις συνιστώνται μόνο σε περιπτώσεις αυξανόμενων πληθυσμών ή έντονων προσβολών, με ιδιαίτερη έμφαση στην έγκαιρη αντιμετώπιση των νεαρών κινητών σταδίων, τα οποία είναι περισσότερο ευαίσθητα στα φυτοπροστατευτικά προϊόντα.

ΑΚΑΡΕΑ

Στην αμυγδαλιά μπορεί να εμφανιστούν προσβολές από τετράνυχους και εριοφυσειδή ακάρεα, τα οποία ευνοούνται από υψηλές θερμοκρασίες και ξηροθερμικές συνθήκες. Την παρούσα περίοδο αρχίζει σταδιακά η ανάπτυξη και εγκατάσταση των πρώτων πληθυσμών. Τα αρχικά συμπτώματα περιλαμβάνουν μικρούς κιτρινωπούς ή χλωρωτικούς μεταχρωματισμούς στα φύλλα, θαμπή όψη του φυλλώματος και σταδιακή εξασθένηση της βλάστησης, ενώ σε εντονότερες προσβολές μπορεί να παρατηρηθούν καστανώσεις, πρόωρη φυλλόπτωση και

παρουσία λεπτών ιστών, κυρίως στην κάτω επιφάνεια των φύλλων ή σε νεαρούς βλαστούς. Η παρουσία ιστών δεν εμφανίζεται πάντοτε και εξαρτάται από το είδος και την ένταση της προσβολής.

Συνιστάται τακτικός έλεγχος της κάτω επιφάνειας των φύλλων και των νεαρών βλαστών για την έγκαιρη διαπίστωση πρώτων εστιών. Η ανάπτυξη των ακάρεων ευνοείται σε θερμές και σκονισμένες θέσεις, καθώς και σε οπωρώνες όπου προηγούνται συχνοί ψεκασμοί με μη εκλεκτικά εντομοκτόνα, λόγω μείωσης των φυσικών εχθρών τους. Επέμβαση συνιστάται μόνο σε περιπτώσεις αυξανόμενων πληθυσμών και εκδήλωσης χαρακτηριστικών συμπτωμάτων προσβολής.

ΠΡΟΣΟΧΗ

- Χρησιμοποιείτε μόνο εγκεκριμένα για την καλλιέργεια φυτοπροστατευτικά προϊόντα (Βάση δεδομένων φυτοπροστατευτικών προϊόντων του ΥΠΑΑΤ: <https://1click.minagric.gr/oneClickUI/frmFytoPro.zul>), ακολουθώντας πιστά τις οδηγίες που αναγράφονται στην ετικέτα των σκευασμάτων.
- Η χρήση των προϊόντων αυτών πρέπει να γίνεται από επαγγελματίες χρήστες κατόχους πιστοποιητικού γνώσεων ορθολογικής χρήσης φυτοπροστατευτικών προϊόντων.
- Όλα τα δελτία μας είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων στο διαδίκτυο <https://www.minagric.gr/for-farmer-2/agricultural-warnings> και μέσω της εφαρμογής **i-agric** του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων για κινητά τηλέφωνα.

Ο Αναπληρωτής Προϊστάμενος του
Τμήματος

Δρ. Μόσχος Θεόδωρος